Πολιτικά και άλλα...

Στον απόηχο του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ «Κινηματογράφος και πραγματικότητα»

Το 1ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ τελείωσε. Ο κινηματογράφος «Τιτίνα» επανέρχεται στους κανονιμούς ρυθμούς... ενώ ο απόηχος του φεστιβάλ είναι εδώ για να θυμίζει πόσο όμορφη μπορεί να είναι η κούραση μέχρι να στηθεί και να οργανωθεί κάτι. Στο τέλος νιώθεις την απλή χαρά του γεγονότος να αποτυπώνεται σε όλους αυτούς που το βίωσαν από κοντά.

Ας θυμηθούμε όμως, ότι προηγήθηκε του φεστιβάλ, αλλά και ότι έγινε στη διάρκειά του. Η φύση δοκιμάζει τις αντοχές μας και το βαθμό αποφασιστικότητας, βάζοντας το πρώτο τεστ δοκιμασίας. Τα καιρικά φαινόμενα της 13ης Φεβρουαρίου έρχονται να διαρρήξουν τη σιγουριά και την ελπίδα ότι όλα θα γίνονταν στο χρόνο τους. Ξαφνικά όλα παραλύουν και η συγκοινωνία γίνεται αδύνατη. Έπρεπε να κινήσουμε όλους τους δισταγμούς. Η αποφασιστικότητα και η αισιοδοξία πήραν τη θέση τους και έγειραν τη ζυγαριά προς το μέρος τους, στη στιγμιαία πλάντωση που προηγήθηκε. Τα πράγματα πέρασαν και έφτασαν στον προορισμό τους. Το ίδιο θα συνέβαινε λίγες ώρες αργότερα και με τους ανθρώπους της οργανωτικής επιτροπής και τους προσκαλεσμένους. Ένιωσα όπως στην ταινία του σκηνοθέτη Χέρτζογκ «Φιτζκοράλντο», όπου ο ήρωας θέλησε να στήσει το σκηνικό μιας μεγάλης όπερας στη ζούγκλα του Αμαζονίου. Είναι σίγουρα υπερβολική αυτή η σύγκριση, απλώς θέλω να μεταφέρω την εκτίμηση πως τα όρια μας μεγαλώνουν όσο μεγαλύτερες και δυνατότερες είναι οι επιθυμίες μας, για όλα αυτά που θέλουμε να πραγματοποιήσουμε!

Έτσι λοιπόν, φθάσαμε στο ξεκίνημα του 1ου Φεστιβάλ για την Αίγινα, αφιερωμένο στο ντοκιμαντέρ. Είναι 6 το απόγευμα και η προσέλευση του κόσμου αυξάνει με το χρόνο.

Ξεκινάει η πρώτη ταινία. Τίτλος: «Σε αναζήτηση των ορίων μας». Μη μου πείτε πως δεν είναι επίκαιρη; Μόνο που το αντικείμενό της είναι ο αθλητισμός και τα όρια του αθλητή στις διαφορετικές ειδικότητες. Περιγράφονται τεχνικές που αν τις ακολουθήσει ο αθλητής καταρίπτονται ρεκόρ! Εδώ η τεχνολογία και η έρευνα παρεμβαίνουν και δημιουργούν σούπερ αθλητές, πέρα από το ανθρώπινο. Δυναστεύουν τον αθλητή με απώτερο σκοπό την ψυχαγωγία και το κέρδος. Ταινία που αποκαλύπτει μία πραγματικότητα εν όψει και των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα του 2004.

Το χρονικό μιας οικογένειας αγροτών της περιοχής του Aveyron το 1946. Με λιτό τρόπο δείχνει τη ζωή της οικογένειας αγροτών στο φυσικό της περιβάλλον. Και 38 χρόνια αργότερα δείχνει τη μεταβολή που έγινε στον ίδιο χώρο με την ταινία Biquefarre. Συγκλονιστική στην κατάδειξη μιας αλήθειας που επίκαιρη όσο ποτέ μας δείχνει το αληθινό νόημα της προόδου. Το θέμα αφορά ασφυκτικά την Αίγινα. Θα έπρεπε να ήταν γεμάτη η αίθουσα. Ταινίες που αξίζει να δει ο κόσμος, γιατί έτσι ακονίζεται η ευαισθησία του απέναντι στο προοδευτικό κύμα καταστροφής, που πλησιάζει, αν δεν έχει ήδη συντελεστεί.

Αλλά ας φύγουμε από αυτό για να πάμε στις άλλες καταπληκτικές ταινίες, που μας δείχνουν πορτραίτα μεγάλων δημιουργών της εικαστικής και ποιητικής τέχνης.

Στο ντοκιμαντέρ για τον Εμπειρίκο η ποίηση μπλέκει με την ιστορία και η ταινία με χαρακτηριστική λιτή αφήγηση διατρέχει όλη τη ζωή και το έργο του μεγάλου ποιητή.

Η ταινία που παίρνει σειρά παρουσιάζει το έργο της σκέψης του μεγάλου ζωγράφου και στοχαστή Yves Klein. Μια ταινία που μου άρεσε, γιατί η σκηνοθεσία παρασύρθηκε από την ποιητική και φιλοσοφική διάθεση του ζωγράφου.

Το ταξίδι στην πραγματικότητα συνεχίζεται με το έργο του Λευτέρη Ξανθόπουλου, που ήταν παρών στην προβολή της ταινίας, με θέμα τον ποιητή Μίλτο Σαχτούρη, «Κληρονόμος πουλιών». Το πρώτο μέρος αυτού του ντοκιμαντέρ προβάλαμε σε πρώτη προβολή, μιας και το υπόλοιπο είναι σε φάση γυρίσματος. Μια ταινία που αναδεικνύει το πνεύμα του σημαντικού ποιητή. Ένα πνεύμα που δεν κολακευόταν από τις προσφορές της πνευματικής αγοράς.

Ακολουθεί ο μεγάλος Rithy Panh από την Καμπότζη, που διηγείται με αυστηρότητα και το τραγικό πεπρωμένο ενός ζευγαριού στη μαύρη περίοδο των κόκκινων Χμερ. Ο θάνατος ήταν η μόνη λύση για να επιβάλλουν το καθεστώς της ιδεολογίας τους. Το κόμμα πάνω από τον άνθρωπο.

Το ταξίδι στον κόσμο της διαφορετικής κάθε φορά πραγματικότητας δείχνει τη διάθεση να πούμε όχι στη λήθη που επιβάλλεται από ένα σύστημα, που θέλει μια μάζα άνευρη, χωρίς φαντασία και απάνθρωπη. Γιατί όσο λιγότερη ποίηση, τόσο περισσότερη υπακοή!

Εμείς πιστεύουμε ότι αυτό το Φεστιβάλ είναι η αρχή, για τα επόμενα που θα ακολουθήσουν. Επίσης ότι η ενεργετική συμμετοχή του Δήμου θα εξακολουθήσει σε κάθε πολιτιστική κίνηση.

Η Μορφωτική Ακόλουθος της Γαλλικής Πρεσβείας μιλάει για το Φεστιβάλ «ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»

Συνέντευξη με το ΣΠΥΡΟ ΔΟΜΑΖΑΚΗ

Ήταν Πέμπτη πρωί όταν επισκέφθηκα τη Μορφωτική Ακόλουθο της Γαλλικής Πρεσβείας κ. FANNY MALAYRIE Στεκόταν άνετη και χαμογελαστή πίσω από το γραφείο της. Την χαιρέτησα και της άφησα ένα φάκελο πάνω στο γραφείο της λέγοντας: «Αυτό είναι για σας». Μέσα υπήρχε η πρόσκληση και το πρόγραμμα του 1ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ στην Αίγινα. Με την άδεια φυσικά του Γαλλικού Ινστιτούτου και την υποστήριξη του Δήμου Αίγινας. Έτσι ξεκίνησε η ιδέα μιας αυτοσχέδιας αυθόρμητης συνέντευξης προς την Κινηματογραφική μας Λέσχη.

«Είναι μεγάλη η έκπληξή μου με αυτό που βλέπω σχετικά με την οργάνωση και την επιμέλεια της προβολής αυτού του Φεστιβάλ! Είναι η πρώτη φορά, όσο είμαι στην Αθήνα, που βλέπω να γίνεται αυτό το Φεστιβάλ μακριά από την Αθήνα και να διατηρεί με το δικό του προσωπικό τρόπο το πνεύμα και τη διάσταση που επί 17 χρόνια του έχουμε δώσει. Το βλέπω σαν το παιδί του μεγάλου Φεστιβάλ και πιστεύω ότι το κοινό θα το εκτιμήσει».

Ερώτηση: Γιατί τόσο καιρό δεν έχει συμβεί, κατά τη γνώμη σας, κάτι ανάλογο;

Απάντηση: Κάθε φεστιβάλ έχει το δικό του τρόπο. Εγώ πάλι είμαι τόσο απασχολημένη, που είναι καλό που κάποιος με τράβηξε και συνέχισε μ' αυτό τον τρόπο το φεστιβάλ στην Αίγινα. Αλλά πάνω απ' όλα πιστεύω ότι έγινε γιατί υπήρχαν εθελοντές με πάθος, ενθουσιασμό, που αγαπούν τον κινηματογράφο, όπως εσείς, ο Ηλίας ο Σκάτζικας, που είναι και ο υπεύθυνος του προγράμματος και χάρη στη συνεργασία του μπορεί και οργανώνεται τόσο καλά.

Ερώτηση: Στο πρόγραμμά σας έχετε έναν σκηνοθέτη από την Καμπότζη, τον Rithy Panh, για πέστε μου λίγα για αυτή την επιλογή.

Απάντηση: Ο R.P. είναι ο μεγαλύτερος σκηνοθέτης και συνδέει άριστα το σινεμά με την πραγματικότητα, κάτι που είναι και το θέμα του Φεστιβάλ. Κάνει ταινίες με τη δική του πραγματικότητα. Σαν παιδί ήταν στο στρατόπεδο συγκέντρωσης, έτσι πολύ νωρίς μπήκε στα γεγονότα της χώρας του. Ήταν 15 ετών, όταν οι Χμερ πήραν την εξουσία της χώρας του και 10 χρόνια μετά αποφασίζει να πάει πίσω και να κάνει ταινία την εμπειρία του. Η ταινία του «Τόπος 2» είναι για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ταυτόχρονα συναντάμε τέτοιους ανθρώπους ανάμεσά μας.

Ερώτηση: Θυμάστε κάποιο γεγονός και το λέτε;

Απάντηση: Ναι, στο Γαλλικό Ινστιτούτο ήταν δυο Καμποτζιανές, που εκ των υστέρων έμαθα ότι ήταν παντρεμένες με Έλληνες, και βλέποντας τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αναφωνούσαν η μία στην άλλη, δείχνοντας τα μέρη από τα οποία πέρασαν. Έτσι βλέπουμε πόσο κοντά είναι το σινεμά στην πραγματικότητα που μας περιβάλλει.

Ερώτηση: Πώς αισθανθήκατε το κοινό στις ταινίες αυτές. Σχετικά με τις αντιδράσεις του εννοώ.

Απάντηση: Κοιτάξτε, κάποιος κόσμος από Καμπότζη που βρέθηκε εκεί μετά το τέλος της προβολής, μου έκανε εντύωση, γιατί γελούσε. Αυτό πιστεύω, βέβαια, πως ήταν αμηχανία και μια άβολη αντίδρασή τους σε σχέση με το υπόλοιπο κοινό, το οποίο είτε ήταν πολύ νευρικό, είτε είχε μείνει αποσβολωμένο από αυτά που είδε. Είναι κρίμα που ο R.P. δεν μπόρεσε να παραβρεθεί στις εκδηλώσεις. Δουλεύει την τελευταία του ταινία στη Γαλλία και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης διψάνε γι' αυτόν.

Ερώτηση: Γιατί πιστεύετε πώς γίνεται αυτό;

Απάντηση: Γιατί νομίζω ότι το θέμα της γενοκτονίας είναι τόσο παγκόσμιο και επίσης γιατί ο ίδιος το έζησε από κοντά.

Ερώτηση: Για τον George Rouquier και το δίπτυχο τι έχετε να πείτε;

Απάντηση: Αυτό είναι ένα χρονικό ενός άλλου κόσμου. Είναι κάτι πολύ ασυνήθιστο να κάνεις το πρώτο φιλ το 1946 και ύστερα το δεύτερο με τα ίδια πρόσωπα 40 αργότερα.

Ερώτηση: Νομίζετε ότι θα ενδιαφέρει το κοινό της Αίγινας;

Απάντηση: Είναι απαραίτητο να δουν και τα δύο, γιατί τα φιλμς αυτά μπορούν να ενδιαφέρουν διαφορετικές γενιές. Μπορούν να γίνουν οι ίδιοι θεατές της ίδιας τους της ζωής. Να δουν το πριν και να δουν και το μετά, τη διαφοροποίηση και την πρόοδο.

Ερώτηση: Πιστεύετε ότι υπάρχει πραγματική πρόοδος, ασχέτως αν ο χρόνος έχει προοδευτικό χαρακτήρα, μετά από 40 χρόνια;

Απάντηση: Δεν θέλω να οω αν είναι ζημιά ή όφελος, αλλά είναι μέρος της πραγματικότητας. Ίσως οικογένειες να θυμηθούν και να πουν, να έτσι ήταν πριν. Ίσως να έχει ενδιαφέρον, δεν ξέρω. Είναι κάτι που είναι παγκόσμιο, μια διαδρομή αναπόφευκτη.

Ερώτηση: Υπάρχει κάποια σχέση ανάμεσα στις δουλειές των σκηνοθετών που περιλαμβάνει το πρόγραμμα του Φεστιβάλ;

Απάντηση: Τα περιεχόμενα δεν είναι ίδια, αλλά είναι η έρευνα πάνω στην πραγματικότητα που φαίνεται σαν ένα ταξίδι σε διαφορετικές περιοχές, που μπορεί να είναι γεωγραφικές, καλλιτεχνικές, ψυχικές και το οποίο παράγεται πάντα μέσα από το ερευνητικό μάτι ενός ανήσυχου ανθρώπου, που αναζητά την αλήθεια της ανθρώπινης διάστασης.

Ερώτηση: Θα συνεχίζει το Γαλλικό Ινστιτούτο να στηρίζει τον κινηματογράφο;

Απάντηση: Θα συνεχίσουμε να το κάνουμε, διότι είναι ένας τρόπος να κάνει τον κόσμο να συναντηθεί μια γέφυρα, να συναντηθούν οι άνθρωποι και να καταλάβουν ο ένας τον άλλον καλύτερα. Και όταν γνωρίζει τον άλλον από κοντά και δεχτείς τη διαφορετικότητά του μπορεί να αποφύγουμε τον πόλεμο. Γι' αυτό η Γαλλική Πρεσβεία θέλει να υποστηρίξει το σινεμά μέσα από το ντοκιμαντέρ και το fiction και το κάνουμε όλο το χρόνο. Το επόμενο είναι το 5ο Φεστιβάλ Γαλλικού Κινηματογράφου στον κινηματογράφο «Απόλλωνα» στις 19 Μαρτίου. Η επανάληψη φέρνει αποτέλεσμα. Έτσι πιστεύω ότι και του χρόνου θα συνεργαστούμε και θα είμαστε στην Αίγινα για ένα Φεστιβάλ ακόμη πιο ανοικτό σε διάρκεια και ανθρώπινο δυναμικό.